

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytársadéknban.

Szabadkőmives vakolás.

Mikor szabadkőmivességről beszélünk, a naiv emberek kétségbeesve tiltakoznak annak vallás ellenes irányzata ellen.

Deák Ferenc azt mondotta, hogy a *szabadkőmivesség a családok és családottak szövetsége*, a naiv emberek azt mondják: nem igaz, a szabadkőmivesség csak jótékonyossággal foglalkozik, a nyomorúság, az emberszivek sebeinek behegesítésével. A naiv embereknek melegen ajánljuk a nagyváradi „László király” páholy meg-hívóját, a mely a következőket mondja:

A „László király” (Nagyvárad) páholy legutóbbi munkáján kalapács alá vette a „Comenius” (Budapest) páholy átiratát, amelyben a szekularizáció nagy kérdésével foglalkozik s azírát kér a páholyoktól véleményt, hogy mit tehetne a szabadkőművesség e kérdésben annak gyakorlati megvalósítása érdekében. A „László király” páholy, amely évek hossza sora óta foglalkozik a szekularizációval, úgy határozott, hogy a „Comenius” páhollyal együtt egy közös munkát rendez Nagyvárad keletén, amelyre az összes páholyok meg lesznek hívva. A közös munka napja április 3-án, este 8-ra van megállapítva. A részletes prog-

rammot az összes páholyok meg fogják kapni. Annyit azonban már most jelezhetünk, hogy e nagyjelentőségű kérdés előadója dr. *Agoston Péter t. lesz.* Azt hisszük szűkségtelen a testvérek figyelmét e közös munka nagy fontosságára külön felhívni. Mindenki tudja, hogy *minő következményekkel jár egész társadalmi életünkre az egyház túllengő hatalma, a melynek egyedüli orvoslása a szekularizáció.* Hogy és minő eszközökkel cselekedik a szabadkőművesség e nagy kérdésben: akarja a nagyváradi közös munka tanácskozás tárgyává tenni. Kívánatos tehát, hogy mentül több páholy legyen azon képviselve.

Ugyebár ez nem jótékonyosság, hanem biztatás az egyházi vagyon ellopására, „törvényes eszközökkel.” És aztán a fölött se tessék majd csodálkozni, ha a budapesti lapok rövid idő múltán egyértelműleg ütik a nagy dobót és vezércikkben, tárcában, napihirben üvöltik, hogy „*az egyház túllengő hatalma minő következményekkel jár egész társadalmi életünkre*” s ennek egyedüli orvoslása a szekularizáció s ez, mind a „jótékonyasághoz” tartozik.

Szintígy a „jótékonyasághoz” tartozik az, a mit az „*Unio*” (Kozolvár) nevű páholy a katolikusok autonómiajáról ír.

A „László király” páholy példája adott alkalmat arra, hogy közöttünk szó essék a kath. autonómia ügyéről. Kértük a Nagypá-

holyt, hogy kísérje figyelemmel annak ügyét s hasson alkalmas módon és időben oda, hogy a kath. egyház vagyoni és szellemi önkormányzatának kereteit s annak részletét törvény állapítsa meg és rendezze.

Mi köze a jótékonyaságnak a mi egyházunk szellemi önkormányzatának kereteihez s miért akarja azt úgy reformálni, mint a milyen jó szándékkal a kath. egyházi vagyon iránt viseltek?

Tessék csak felnyitni a szemeket és látni, hogy ezek a titkos társulatok mennyi jóakarattal intézik a mi ügyeinket s mennyiben van igazunk, mikor azt írjuk, hogy Deák Ferenc szavai megfelelnek a valóságnak.

Kimutatás.

A székesfehérvári Oltáregylet 1909. évi kiállításáról, mely az idén is úgy, mint a megelőző esztendőknben a Ferencz József nőnevelde főtitkarságának előnöke által kegyesen átengedett helyiségben tartatott.

A következő tárgyakat állították ki:

1. *Főherczeg József szanatóriumi kápolna Budapest.* — Pacificale.
 2. *Alap. 2 Karing, vartha Karl Józsefné, 2 fekete ministránsruha, 2 vörös ministránsruha, lavabokendő, adja gróf Zichy Lujza.*
 3. *Csór és Inota.*
- Csór.* Velum, adja Laczó Jakabné, Pulpitus, adja dr. Szabady Józsefné, Csengetyűhuzó, adja

Az utolsó orgonaszó.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Gyönyörű nyári napok jártak, estéknként elbűvölően édes volt a levegő a Tatra alján elterülő város piacán. A lakosság apraja-nagyja most is tömegesen hullámozott föl és alá a kövezeten. A tehetősebb polgárok közül azonban, a kik boldogabb években sürün lepték el a Fehérsas vagy a városi vendégfogadó elé helyezett asztalokat, egyre kevesebben telepedtek le ide, hogy ősi szokás szerint havasi jégben hűtött bort szürcsölgessenek vacsorájuk előtt étvágygerjesztőnek.

A borcégéres házak előtt hajdan oly vidám zaj tova szállott, az utcán járók sorában sem kerekedett kedve senkinek, hogy késmárki szokás szerint szomszédjaival dévajkodjon, a leányoknak sem, hogy csengő szavakkal, édes kacagással üdvözöljék a virágos nyarat.

Gyönyörű napok jártak, ám nehéz időkkel karöltve. A miért Laszkyért könyelműen síkra szállt a lakosság, négyezer forint hadisarcot kellett fizetnie Thökölyi Sebestyennek, a kiről nyilvánvalóvá lett, hogy suttymban megvásárolta a késmárki várkastélyt Rueber generálistól. Laszky ez

utóbbinak zálogosította el öröklött birtokát, de a határidőn túl is a kezén hagyta. S alig hogy a kézmárkiak lerótták Thökölynek a rengeteg sumrát, hire jött a zsolnai veszedelemnek. Tavasz évadján a kézmárki kalmárok tömegesen kerekednek föl a krakkói vásárra s jóllehet a harmincad alól örök időkre föl vannak mentve, az új harmincados mit sem akarván tudni erről a privilégiumukról, lefoglalta portékájukat, mert fizetni jussuk tudatában vonakodtak. A kalmárok ugyan deputációt menesztettek Bécsbe, a magyar királyhoz; Bécs városától Kézmárkig azonban nagy az útja az igazságnak, mely amugy is lassan halad, ha idegenből hozzák. A portétra eladatlanul Zsolnán hevert, a város legtehetősebb családjai élelem nélkül is szűkölködnek, boldogabb időben a többi családokhoz hasonlóan nem gazdálkodnak vala. Főlöszleg kiadásokra senki sem vetemedett s így történt, hogy a nyár évadján vásár sem léven Kézmárkon, Kolop mesteren, a városi muzsikuson kívül senki sem fogyasztotta a Fehérsas borát. Az is rovásra ivott.

— Másokat is szívesen itatnék így, sopánkodott Husz apó, a gazda, gondterhes fejét minduntalan megvakarva. Majd meg oda fordult egyetlen vendégéhez.

— Attól tartok, — mondá, — hogy még

kendet is eltíltják a borozástól. Azért mivel másokat is kísértésbe hoz ez inséges időben.

— Sohse féljen, — felelte Kolop mester. — Itt iszom minden este, a mig csak élek, a mig csak el nem kergetnek. Ez utóbbi dolgot pedig nem csekszik meg. Hol is fognának mostanában muzsikust, a ki rovásra fujná, mint én! S nem kétségbeesnék-e az egész város, ha én harmadmagammal föl nem vidítanám friss muzsikaszóval reggel, délben, este?

A vendégloást nevéen szállították s 6 szorakozottan bölintgatva a faképnél hagyta vendégét s befordult az ajtón. Kolop mester jókedűven maradt helyén s magasra emelt pohárral üdvözölte ismerőseit, a kiket a föl és alá sétálók sorában észre vett.

Senkisémet hótránkozott meg viselkedésén, Ismerték gyöngéjét s szívesen elnézték a város urai is, mivel egyébként pontosan végezte kötelességét, fehérszemélyekkel nem incselkedett, más módon sem izgáskodott. Java korában élő ember volt Kolop mester; barázdas homlokán azonban meglátszott, hogy mielőtt Kézmárkra szakadt, viharos életen esett át. Kézmárk urai egy határszéli lengyel városban fogadták föl musikusnak; mindazonáltal senki sem tudta, magyar ember-e, lengyel, avagy német. Mind a három

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZEKESFEHÉRVAR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 6 oldal.

Vajmár Ferencné, himezte Mészáros Mariska, Oltárterítő, adja Nedeczky Lujza.

10. *Viola*. 2 piros ministránsruha, 4 kehelykendő adja gróf Zichy Lujza, 5 kéztörölő, a vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Szögyény-Marich Julia.

11. *Cecé*. Viola casula, adja gróf Cziráky Antalné, Bursa, adja gróf Zichy Lujza Pénszedő persely, Palla, — himezte Sturm Mariska.

12. *Sárbogárd*. Viola casula, adja gróf Cziráky Antalné, 2 piros ministránsruha, 2 viola ministránsruha, Viola stóla, adja Nagy Alfonz, Palla, — himezte Tolnay Vilma.

6. *Isztimér és Guttamási*.

Isztimér. Viola pluviale, Velum, — festette Bartusek Mariska, Ciboriumköpenyke, — névtelen adomány Verebről, Dupla stóla, varrta Lichtneckert Antalné.

Guttamási. Fekete casula, — kelmét adta gróf Zichy Lujza, varrta Perlaki Horváth Anna, 3 corporale, varrta és a csipkét adta özv. dr. Fanta Adolfné, 3 kehelykendő és 3 kéztörölő, adta gróf Zichy Lujza. Palla, — himezte Szemesi Teréz.

7. *Felcsulth*. 4 ministránsing, — kettőt varrt dr. Lauschmann Gyuláné, a csipkét adta egyre özv. Babanits Andorné, — a másikkra névtelen, — kettőt varrt özv. dr. Dubovszky Károlyné, — a csipkét adta Ványi Mariska. Velum, himezte és varrta Bilkei Lenke. Tumbatakaró.

8. *Tahitótfalu*. Fekete pluviale Tumbatakaró. 9. *Bakonykúti*. Ciborium Tabula precum. Kézmosó sekrestyébe Fehér casula, — adja gróf Cziráky Antalné, 3 corporale, — egyet varrt s a csipkét adja özv. dr. Fanta Adolfné, — egyet adott gróf Zichy Lujza, egyet varrt Báró Jenőné. Palla — himezte Sturm Erzsébet.

10. *Ercsi*. (A legszebb Megváltóról nevezett nővérek kápolnája). Viola casula, adja gróf Széchényi Viktorné Öröklámpa, adja özv. Aujedzsky Adolfné. Palla, — himezte Sturm Mariska.

11. *Mór*. Fehér pluviale 1 alba, — vásznat adta gróf Zichy Lujza, a csipkét Reé Istvánné, varrta Angyán Sándorné 1 karing, — varrta Karl Istvánné. Fehér stóla, — varrta Lichtneckert Antalné. Pulpitus Fehér casula, — adja gróf Cziráky Antalné. Palla, — himezte Sturm Mariska.

12. *Sz. György kórház helyben*. Fekete missale.

13. *Adony*. (Kereszt. iskolatestvérek kápolnája). 1 Alba, — vásznat adta gróf Zichy Lujza a csipkét dr. Szabady Józsefné, varrta Hermann Lajosné, 1 karing, — adta Gróf Zichy Lujza, 3

kehelykendő, — adta özv. Keresztury Ödöné. 3 corporale, — varrta s a csipkét adta Báró Jenőné. 3 kéztörölő — adta gróf Zichy Lujza. Viola casula, — a kelmét adta gróf Zichy Lujza, — varrták Sturm nővérek. Palla, — himezte Sturm Mariska.

14. *Sz. Ferenczdiék temploma helyben*. Piros casula, varrták Bilkei nővérek. 2 karing, egyet adott Mellán Janka, egyet varrt Karl Istvánné, 4 ministránsing, kettőt varrt Mészáros Ferencné, a csipkét adta Reé Istvánné, kettőt varrt Hermann Lajosné, a csipkét adta özv. Babanits Andorné. 2 fekete ministránsruha, 1 viola és dupla, stóla, mindkettőt varrta Lichtneckert Antalné. Ampolnátálca. Palla, himezte Sturm Mariska.

15. *Felsővárosi templom helyben*. Kehely patenával, adja özv. Károlyfy Nándorné. 6 piros ministránsruha. 6 ministránsing, kettőt varrt Mészáros Ferencné, a csipkét adta Mönich Károlyné, kettőt varrt Paulovits Ferencné, egynek csipkét adta Bársony Mária (Mór), másikkat adta csipkét Kovalovszky Mária (Mór), kettőt varrt Hermann Lajosné, csipkét adta özv. Kovács Ignácné.

16. *Pázmánd*. Fehér casula, — himzést adta és készítette Szögyény-Marich Julia, — varrták Bilkei nővérek. Dupla stóla, — varrta Lichtneckert Antalné. 1 alba, — varrta Dr. Eisenbarth Károlyné, 1 karing, — vásznat adta Schlammdinger Gyuláné, varrta Hübner Károlyné, 6 kehelykendő, — adta gróf Zichy Lujza. Oltárterítő — vásznat adta és varrta Rákos Ferencné, a csipkét adta özv. Babanits Andorné, palla, — himezte Tolnay Vilma.

17. *Zámoly*. 2 alba, — egynek vásznat adta gróf Zichy Lujza, varrta Hermann Lajosné, másikat adta gróf Zichy Lujza, 2 karing, — varrta Tóth Ede, 6 kehelykendő, — hármat adott gróf Zichy Lujza, — hármat Keresztury.

18. *Vá. Füstölő* 5 viola ministránsruha.

19. *Helybeli seminarium kápolnája*. 1 alba — vásznat adta Schlammdinger Gyuláné, a csipkét Mészáros Mariska, varrta Angyán Sándorné, 1 karing, — adta Schlammdinger Alajosné 12 lavabokendő, — adta gróf Zichy Lujza, 2 kéztörölő, — varrta Kis Mihályné, 2 corporale, — varrta s a csipkét adta báró Jenőné, 2 oltárterítő, — egyet varrt s a csipkét adta özv. Szűcs Kálmánné, — egyet varrt s a csipkét adta Tóth Gézáns Missale romanum, gyászmissalekönyv, ciboriumköpenyke, — himezte báró Wense Róza.

20. *Dinnyés*. Viola pluviale, 4 piros ministránsruha, 1 oltárterítő, — varrta dr. Szabady Józsefné, — a csipkét özv. Jungvirthné.

21. *Mány*. Pulpitus 2 viola ministránsruha, zöld casula, — kelmét adta gróf Zichy Lujza, — varrta Peék Róza, 3 kehelykendő, — adta gróf Zichy Lujza, 1 oltárterítő, — csipkét adta özv. Babanits Andorné, varrta özv. Szűcs Kálmánné, palla, — himezte Sturm Mariska.

22. *Helybeli Sz. Imre-konviktus*. Burza, — készítette Horváth Imréné, piros casula, — himezte és varrta Perlaki Horváth Ilona, 1 alba, — vásznat adta gróf Zichy Lujza, a csipkét Destek Adolfné, — varrta Angyán Sándorné, Palla, — himezte Szemesi Teréz.

23. *Seregélyes*. Ciborium Burza, — készítette Tolnay Vilma.

24. *Piliszentiván*. Fehér casula, — készítette Máté Teréz, palla, — himezte Tolnai Vilma.

25. *Semináriumi templom helyben*. Áldozási lepel, — adta Mellán Janka, 1 karing, — adta özv. Keresztury Ödöné, 1 oltárterítő, — varrta s a csipkét adta dr. Fanta Adolfné, portakaró oltárra, — varrta dr. Szabady Józsefné, Antependium, — adja az árvaházi tiszt. Főnökné.

26. *Helybeli aggintézet kápolnája*. 2 ministránsing, — vásznat adta Lichtneckert Antalné, a csipkét Mészáros Mariska, — varrták Bilkei nővérek.

27. *Pátka*. ministránsing, — kettőt varrt özv. Paulovits Ferencné, — a csipkét adja Kégl Anna, — kettőt varrt s a csipkét adtak Destek Adolfné. Maradt az Oltáregylet további rendelkezésére: 2 dr. ministránsingre csipke, — készítette néhai Özv. Námesy Ferencné, csipke albára Varga Eteltől és 2 dr. csipke Nagy Györgynétől. Ki van még állítva mint *magánulajdon*: Monst-rancia, — dr. Várogy Gyula éresek adományja a helybeli árvaház kápolnájára. Oltárterítő, — adja Báró Wasmer Gusztávné a semináriumi kápolnának. Fehér casula, — adja gróf Pappenheim Sándorné az iskaszentgyörgyi templomnak, 1 oltárterítő a semináriumi templom és egy a semináriumi kápolna részére, — Angyán Sándorné magánadomány, 1 alba, — Moenich Károlyné magánadomány, cseengyűző a semináriumi templomnak adja Sturm Ilona. Antependium, — a székesegyház részére varrta Sturm Erzsébet, — selymet adta Deutsch Józsefné, himezte Bartusek Mariska és Sturm Erzsébet, — a csipkét adta Sturm Erzsébet. Velum, — adta a szem-náriumi templomnak Sturm Mariska, festette Bartusek Mariska.

nyelvhez s az olaszszal egyetemben mindennemű muzsikához egyaránt értett. A muzsikán kívül Kólop mester mester mással nem igen törődött, az embereket sem kereste föl, de szívesen állott velük szóba, ha esténként a Fehér-sas előtt asztalához vetődtek. S most, hogy nehéz napok járnak, kissé elhagyatottan érezte magát. Fejében rengeteg új melódia zsongott s nem volt a kinek halkán elfűtyölje, pedig ha más nem hallja mit ér az egész muzsikáris kiendül.

— No csakhogyan ismét előkerült, kiállott föl vígan, mire Husz apó újból ajtajában termett.

— Hallja hát legujabb nótáimat, mondta a vendéglőst magához intve s fűtőlésre kész ajka felé bökött újjával.

Husz apó mellette termett s szájára tapasztotta kezét, mielőtt még rágyujthatott volna.

— A város legujabb bus nótájáról hallott-e már mester? kérdezte aztán rémséges elkéséssel arcán.

— Nem én, — felelte a muzsikos csöppet sem változó kedvvel. — Fújja csak el!

— Jönnék a királyi adószedők! — sóhajtott a gazda. Már Kassán vannak, Lőcsé leróttá a cenzust s így egyenesen ide tartanak. A város kasszája üres. A notárius most járt nálam. Két szobát rendelt részükre. Leikemre kötötte, hogy fejedelmi módon vendégljem meg őket. Majd megfizeti a város! Csak a börtüket ne nyúzzák le polgárainknak.

— Mit busul kend éret? — évődött az öreggel Kólop mester. — Nem-e kutyákat is borral itatják a publikánusok?

— Az régen volt, — felelte rosszkedvűen a gazda. — Lőcsén történt; de annak is több mint félszáz esztendeje. Azóta nálunk sem járt

ez Isten csapása. Most azonban, hajh! Könnyű kendnek! Nem törzsköcs polgára a városnak, nem érzi buját-baját.

— Dehogyan nem! — szólalt meg a muzsikos. — Csak el nem veszem flegmámat mellette.

— Ne is veszítse el. Mihamar ugyancsak rászorulhat!

A muzsikos kérdő tekintetét vetett rá, Husz apónak azonban dolga akadt s ismét befordult az ajtón.

Harmadnapra aztán megtudta, hogy mire célzott a vendéglős, a ki vendégeit rájuk vonatkozó rossz hírekkel sohasem zavarta meg borozgatás közben...

Az adószedők, a kik csak olyankor kerültek a királyi városokba, a mikor ezek a rájuk rótt cenzus önszántukból nem fizették meg, másnap már Kézmárkra érkeztek. Jöttüknek a híre mintha emberevő szörnyek lettek volna, házaiba zárkózott az egész lakosság. Csak az ablakok kárpitja mögül lesték, mint vonultak föl a városháza felé vaspántos ládákkal megrakott szekereikkel, közel kétszáz főnyí pánélos, szoldos lovas-haddal.

A város főbirája szenátorai élén, ünneplő ruhában fogadta a katonásan öltözött jövevényeket, a városi muzsikások harsozó riadót fújtak, miközben a városháza lépcsőjén fölmentek, mintha várva-várt fejedelmi vendéget üdvözölnének, holott az előtte vajú napon nem egy vérmesebb szenátor be akarta záratni a város kapuját orruk előtt s közbüki ágyuztatni a vérszopónak, a kik el sem távoznak onnan a hova jöttek, míg a köből is aranyat nem facsarnak.

A tanácskozó terembe érven, a főbiró mélyen hajlongva a város üres kasszája elé vezetve az adószedőket.

— Tudjuk, hogy üres, — szólalt meg gunyosan a legfényesebben öltözött közülök. — El is készültünk rá. Dobraveretjük Kázmárk-városházát. Vevőnk is van már rá; Lőcsé polgárai.

Mintha Isten-nyíla vágott volna közéjük, a szenátorok mind halálra sápadtak. Világ csufjára kerül az egész város, ha ez a hallatlan dolog megesik, ha a Kézmárkkal még most is szüntelenülviselkedő löcsések kitarják őket ebből a házból, a honnan polgárait sorsát intézik. Még megeshetik, hogy kitarván a kézmárkiak választott urait a városházáról, ók fognak uralkodni is rajtuk...

— Természetes, hogy így lesz — mondta ridegen a főadószedő, mikor a főbiró ez aggodalmának kifejezést adott s az egyik szenátor ijedtetben fölkiáltott:

— Irgalom!

A főbiró keményen szegezte rá korholó tekintetét s nyugodt hangon kijelentette, hogyha a város tartozásának a harmadrészevel megelégednének, azt még előkeríthetnék; jöllehet a város leggazdagabb polgár-házában sincsen egy-két forintnál nagyobb összeg.

— Ezer forintot tehát leronának? kérdezték a jövevények összevillanó szemmel.

— Hát meglátjuk holnap, mondta még a legtekintélyesebb közülük s ezzel a szenátorok kíséretében szállásukra tértek.

Husz apó kitett magáért.

A publikánusok, a mint az adószedőket akkoriban mindenfelé csufolták, úgy éltek a Fehér-sasban, mint mindmegannyi kiskirály...

A város urain kívül a tehetősebb polgárok is kitétek magukért; megdézsmálták családi kincseiket s mire leszállt a nap, az adószedők

Az oltáregyleti kiállításához még utólagosan be lett küldve:

Seregélyesre egy ciboriumköpenyke, adja Rákos Ferencné. *Dimyés és Adonyba* egy-egy antependium, adja a helybeli árvaház Főnöknője.

Ezenkívül mint *magánadomány*: oltárterítő 6 kehelykendővel, a Ferenc József nevelő-intézet ajándéka a semináriumi kápolnának és egy ciboriumköpenyke, Rákos Ferencné ajándéka a Ferencrendiek helybeli templomának.

*) A mi „*magánajándék*”: jelzővel ellátva nincs az a jótékony adakozó által fel van ajánlva az oltáregyletnek, mely a tárgyról legjobb belátása szerint rendelkezik.

Megjegyzendő: a 29 drb. ministránsruhát és 2 tumbatakarót készítették: Lichtneckert Antalné, Moenich Károlyné, Mészáros Ferencné az árvaház ft. Főnöknője által e célra kegyesen átengedett helyiségben. A színes ruhák és tárgyak (casula, stóla) szabása és munkakiosztásáról Lichtneckert Antalné, a fehérnemű szabása és varrások kiosztásáról pedig Dr. Szabady Józsefné gondoskodott.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon nemesszívú jótéveőknek, kik adományaik vagy kézimunkájukkal, úgy a szükséges helyiségek átengedésével az oltáregylet feladata teljesítésében: a szegény templomok felruházásában támogatták s a kiállítás sikerét előmozdítani kegyeskedtek, az Ur Jézus nevében e helyen mond halás köszönetet.

a Székesfehérvári Oltáregylet vezetősége.

UJDONSÁGOK.

— **Az Oltáregyleti kiállítást** ma d. u. 4 óraker Erzsébet Amália főhercegnő ő fensége nyitotta meg, miután Szuborits Jenő apátkanonok, oltáregyleti igazgató szép beszéd kíséretében az egyházi szerelvényeket megáldotta. Ujból ajánljuk olvasóinknak a remek kiállítás megtekintését.

— **Nemesi előnév.** A bemutatott nemesi okmányok alapján a belügyminiszter Sigmond Lázár helybeli csendőrszázadosnak megengedte, hogy „*lembenyei*” nemesi előnevet használhasson.

szobájában tele volt az asztal szebbnél-szebb drágaságokkal. Jökedvűlen fogadták reggel az üdvözölésükre siető szenátorokat s az ajándékokkal együtt vasládákba zárván a porcionok egy harmada fejében lerótt ezer rhénusi forintot, még aznap alkonyattájt tovább utaztak.

Az ezer forintot pedig úgy kerítették elő Kézmárk urai, hogy eladták főtemplomuk orgonáját Goadeczi Horváth Stansits Györgynek, a szomszédos Nagy-Ór. tudós urának, a kinek Kézmárk messze földön híres ezer sapos orgonájára már régóta fájt a foga s a ki ezt a templomban akarta föllátni, a melyet már akkoriban is messzeföldön híres univerzitása mellett emelt.

Kolop mester alkonyattájt gyanutlanul ült le ismét szokott helyére a Fehér-sas elé. Társai is akadtak, néhány polgár képeben, a minő szerfölött elcsodálkozott. Vigan diskurált velük, miglen hirtelen elő nem hozakodtak az orgona dolgával.

— Gyilkosok, rablók, gazemberek! tört ki belőle a keserűség s zeme vérben forogva düledt ki gödréből a mint erre elkeseredésében csontos öklével az asztalra ütött . . .

— Kiket átkoz? kérdeztek az asztala köré sereglett emberek elszőrnyüködvé s Kolop mesternek eszébe villant, hogy fejébe kerülhet, ha őszinte lesz; elfojtotta a szenátorok iránt táplált keserűségét és halottsápadtan nyögte.

— A publikánusokat!

Aztán egyszerre föllállott s tova rohant, mintha örület szállta volna meg fejét. Az emberek riadtan tértek ki utjából s megértvén, hogy mitől háborodott meg, csakhamar az egész város sajnálkozni kezdett a szegény muzsikuson, a ki a kézmárkhoz fogható orgonára világot bejáró utjában sehol sem akadt. Tudták róla, hogy ki-

— **Eljegyzés.** D. Dalmay Géza honvédszázados hadbíró eljegyezte Gerő Gizellát, Gerő Jakab, a Feltnayergyár igazgatójának bájos leányát.

Lamm István tolnamegyei fölbirtokos eljegyezte *Ardó Ilonka* kisasszonyt, a színház babarctu, bájos művésznőjét. *Ardó Ilonka* tegnap már megvált a szinpadtól.

— **Az Oltáregyesület** vasárnap szent miséje alkalmából fogja elvégezni a Munkások Mária Kongregációja a rendes havi szent gyónását és áldozását.

— **Lelkigyakorlatok.** Az idén is, más esztendőkhöz híven, egy jezsuita atya vezetése mellett lelkigyakorlatok lesznek a papnevelő intézetben. — Vasárnap estétől szerda estéig tartanak. — A déli 10 óraker és a délután 5 kor tartandó elmélkedésekre a helybeli papság ez uton tisztelettel meghívatik.

— **Kinevezés.** Kreutz József és Barátosi Ferenc helybeli m. kir. posta- és távirda gyakorokok pósta és távirda tiszthelyettesekké nevezettek ki.

— **A kegyelem napjai.** Ráckevei tudósítónk írja a következő meleg sorokat: A lefolyt napok „a lelkekre hasadó kegyelem napjai” voltak Ráckevén. Négy missiót tartott a székesfehérvár egyh. megyei papok missiói egyesületének két buzgó tagja: Radnich Imre kálozi és Holeksy Ágoston érdi plebánosok. Az első szereplése, „szárnypróbálgatása” volt az intézménynek, uttörő munka volt „hogy utat tapossanak a világi papság megemberelésének” márc. 34-én este kezdődött a missió és ápr. 1-én ért véget márc. 27-én szombaton a B. Szűz tiszteletére, 28-án vasárnap pedig a legméltóságosabb Oltári szentség tiszteletére s imádására rendeztek ünnepélyt s körmenetet a templomban. A vasárnap esti körmenetben részt vett Ráckeve kat. olikusainak apraja-nagyja. Az öntudatos, a krisztusi igazságok birtokában levő katolikuságának imponáns tüneménye volt ez az est. A kivilágított ablakok gyertyáinak lobogásába belevegyült a hivek szemében csillogó örömkönyvek ragyogása. Az egész missió, de különösen ez az est feledhetetlen lesz. A missió ápr. 1-én d. e. ért véget a plebánia területén elhalt hivek lelkiúdvéért modott requiemmel és gyászbeszédvel.

mondhatatlanul rajongó szeretettel csüng a hatalmas készségen és négy akción sörkormeneci-ájáról is lemondott, a mikor a város urai megengedték neki, hogy hébe-hóba zárt ajtó mellett, a gyülekezet távollétében is megszólalhasson a templomban . . .

— Ne adjuk oda az orgonát! biztatták egymást azt érzékenyhb szívű polgárok s deputációba mentek a főbíróhoz.

— A kontraktust aláírtuk, — felelte ez, mikor színe elő járultak. A pénzt fölvetették, Stansits György holnap szedeti széjjel az orgonát, mely városunknak a szent Kereszt-oltárával egyetemben főbűszkesége . . . Szenátorainkéval együtt az én szívem is vérzik. Am salus reipublicae, suprema lex esto!

S hajnalban már talpon volt az egész város, a templomot övező cinterem szorongásig megtelt gyászruhába öltözött emberekkel, a kik az orgona búcsuztatására, vagy mint az asszonyok mondták, temetésére jöttek, Kolop mestert nagy nehezen Szepes-Bélan fölültek le az éjjel a városi darabontok. Pénzt keresett és bolond fölvel gyalogosan akarta sorra járni a szomszédos városokat, hogy az ezer forintot reggelgel előteremtse s az orgonát visszaváltsa ézen. A szomszéd városból mint örület hozták vissza reggel s egyenesen a templom elé vezették, a hol a szenátorok, a jobbágyaival szintén a templom kapujában várakozó Stansits Györggyel együtt már türelmetlenül lesték a városi muzsikust, a kinek kötelességévé vált, hogy szétszedés előtt az orgonát még egyszer megszólaltassa, bizonyosságául annak, hogy jó állapotban legyen . . .

Kolop mester lecsüggesztett fejfel hallgatta a főbíró horholását, a mikor szegyzemre az idegen darabontok a templom elé hozták s né-

— **Veszprém lángokban.** Riasztó hírek érkeztek városunkba az éj folyamán Veszprémből. A lángokban álló város főkapitánysága az éj folyamán kérte városunk főkapitányságát, hogy tűzboltósága és mentő csapata vigyen segítséget a nagy veszedelemben forgó város lakosságának. Tűzoltóságunk lázas tevékenységgel készült az utra, külön vonatra pakolta a tűzoltószereket, eközben azonban reggel 5 óraker uj jelentés érkezett, hogy a tűzvész a megérkezett győri és a vidéki tűzoltóságok segítségével sikerült helyhez kötni. Rendőrségünk a tűzvészről kiadott jelentése hiányos, telefonni kérdézősködésünkre Veszprémi tudósítónk a következőket jeleníti: A tűzvész 12 óraker kezdődött. A seminárium gyuladt ki; amelynek egyik kényéne fogott tüzet. A dühöngő szélben csakhamar befutották a lángok az egész tetőzetet s rémes harangkongás adta tudtul a megriadt lakosoknak, hogy nagy tűzveszedelem előtt áll a város. A lángok át csaptak a ferencendi szerzetesek zárdájára, majd templomurak is s néhány óra alatt a pusztulás rémes képét mutatta. Leégett a zárdá, a templom, melynek hatalmas tornya lángokban állva jelentette az egész környéket megfélemlítő veszedelmet. A harangok megolvadtak, vagy miután elégett a harangláb, alázuhantak. A nagy szél szárnyain megdöbbsentő gyorsasággal terjedt a várbán a tűzvész. Két óraker már lángokban állott Kránitz Kálmán püspök, Peller és Palota, azután Rédei és Rada kanonokok erneletes háza. Tüzet fogott a plebániai is, lángtengerben állott az egész utca. A közlekedés, a mentés munkája ugyszólván lehetetlen volt, az utca aszfaltja megolvadt és lángba borult. Egyik égő ház tetéjének faszindelyeit széthordta a dühöngő szél az egész városban. Egyszerre 15—20 ház fogott tüzet. A mentés munkájában ugyszólván csak a katonaság, a helyi és a vidékről besiető

mán engedelmekedett, a mikor ráparancsolt hogy az orgonához menjen. A templom ajtóit föltárták, kisvártatva színültig megtelt a hatalmas csücsives csarnokoknak minden zuga s az orgona tompa hangjainak szárnyán bus temetés éneként szállt a magasba ezer ajkáról a kesergő zoltár szava.

Az egyszerű dallamnak vége volt, néme-lyek már fölkeltek a padokban, hogy távoznak, a mikor az orgona megújuló erővel búgott föl s a hangok özönéből sohases hallott, de minden kesergő zoltárnál gyászosabb dallam bontakozott ki s harsogott tovább megrázva a templom erős falait és az emberek szívét is. A hatalmas fuvókából, mint mindmegannyi ércortku óriás melléből törték elő a hangok, vegyületek fonséges harmóniával a sipok szavába, a melyek mérhetlen futamokban kétségbeesett jajgatásként sivitottak föl, minduntalan járták át panaszos hangjukkal a zokogó asszonyok, a fájdalomtól vonagló arccal maguk elé meredő kézmárki polgárok szívét.

S egyszerre hirtelen félbeszakadt a dallam, csak néhány sip zúgott az erőszakosan lenyomott billentyűk alatt, kiellen hangzavarban, mely olybá tünt föl a kövédermedten lenn zorongó kézmárkiaknak, mintha haldokló orgonájuk végső hörgését hallatná. Az orgonaházban dolgozó gyerkőcök abba hagyták a fujatók taposását s kisvártatva fölriant a hirtelen támadt csöndben egyikük sikolya:

— Meghalt a muzsikus!

A zive szakadt meg s ő élettelenül roskaft az orgona billentyűs polczára.

Tarcal György.

tűzoltóság vehetett részt a város lakossága rettenetes kétség között, őrizte házát, nem tudta, melyik pillanatban gyulad ki fölötté az épület. Borzalmas várakozásban és rettegésben talpon volt az egész város, lázas munkával eszközölte a mentést, a rettegett elem megelégedését. Ennek köszönhető, hogy a fényvető nagy veszedelem nem oltott akkora méreteket, mint a riadalom első percében hitték.

A papi épületek elhamvadása után a Hosszu-utca-ba csapott át a tűz, ahol Rutter fűszerkereskedő emeletet házát emésztette fel. Amott a plebánia-épület-plehntetőzete tartotta fel a veszedelmet. Az aggpapok háznak s azzal az egész utcasornak veszedelmét dr. Pados Gábor karkáplán bátor fellépése akadályozta meg. Nagy veszedelem volt még a Jeruzsálem hegyen, hol 8 ház hamvadt el.

Itt azonban már az egymástól távolabb álló házak között könnyebb volt a mentés. Reggel öt órakor, amikor már a szélvész is alább hagyott dühével, megfélézték a romboló elemet. Az utban levő tűzoltóságokat, többek között a székes-fehérvári is, visszarendelték. A kár persze több millió koronára rug s a légezt házak nagy része, nem, volt, biztosítva.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület f. hó 19-én d. e. fél 11 órakor a Fejérmegyei Takarékpénztár tanácsstermében tartja rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1908. évi számadásokról. 2. Titkár jelentése az egyesület 1908. évi működéséről. 3. Fejérmegyei alispánjának átírata a gazdasági szegődényes cselédek szolgálatba lépése idejének megállapítása tárgyában. 4. Inđiványok közgyűlést választmányi ülőzi meg.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet gyógyítani, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s. biztosan helyre lehet állítani a SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes ny. és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat

SCOTT-féle Emulsió-t.

eszményi gyógyszerként fogadják. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálabb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy aradeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Előadás a szőlőmoly ellen. Polgármesteri felterjesztésre a m. kir. földmívelésügyi miniszter intézkedett az iránt, hogy kiküldött szakközgéget Josinszky, Viktor központi szőlészeti és borászati főfelügyelő a kerületi szőlészeti és borászati felügyelővel együtt itt a helyszínén, a szőlőmoly szakszerű irtására a kívánt felvilágosításokat és utbaigazításokat adják meg. A kiküldött szakközgegek folyó hó 4-én fognak városunkba érkezni és első előadásukat ugyancsak ezenapon d. e. 11 órakor a városház nagytermében meg tartani.

Nyilatkozat.

Jóakaratu figyelmeztetés folytán csak ma szereztem értesítést azon „szerezteljes” oldalbarugásról, amelyben egy névelen a március 15-ike nagyobb dícsőségére a Székhérvár és Vidéke f. évi 36-ik számában részesített. Bebizonyította,

LEG JOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

mely a légpompásabb fényt adja és a bőrt tartossa teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FÉRNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

mennyire megértette az ő „nemes” lelke Csontos képviselőnek a kölcsönös szereltről szóló szavait, amely bizonyára a cikkirót is könnyekig meghatotta.

Néhai Pulszky Ferencnek van ugyan egy igen találó mondása az ilyen „szelid” támadásokra, amelyet én is követhetnék; de az igazság kiderítése kötelesség annyival is inkább, mert én s egyike vagyok azon a „szereztel” betölt, elátkozott ényeknek, aki a március 15-én 1848-ban minden magyar polgár részére kivított szent szabadság alapján elég vakmerő vagyok létezni, sőt, borzasztó még ki is mondani, saját meggyőződéssel birni is merészkedem.

Igaz ugyan, hogy van egy, egyik-másiktól gyűlölt, sőt félt párt t. i. a néppárt; de van Etyeken merészkedik lenni néppárti, sőt még ami igazán borzasztó, klerikális elem is s ami igazán kétségbeejtő, nem a cikkirő, hanem a néppárt uszályát hordja. Brrr! — Hogy is mer valaki az 1848 márc. idusán vérrrel szerzett szent szabadság dacára a sokak, igen sokak, által tisztelt és szeretett néppárt zászlójához ragaszkodni. A meggyőződés szabad ugyan, de hogy merészel valaki más meggyőződéssel birni, mint ő!

Hát t. ur ne méltóztatassék kérem haragudni reánk elveinkért, legyen irtalmas és kegyelmes a „néppárti klerikális elemek” iránt. Lássá, mi örülünk neki, ha kegyetek missiót teljesítenek a saját körülükben; de ha már oly „hatalmas kulturmissiót” teljesít az a kör, legyenek kegyesek megtudni, hogy ki vagy kik voltak azok, akik a községben elszórt levelekben névszerint kipellengézték azokat a szerencsétlen „néppárti és klerikális elemeket,” akiket ön annyira „szereztel” ki-pellengézték azért — mert mint iskolászeki tagok az iskolában a magyar nyelven való tanítást behozták. Vagy talán ezt a támadást is azok az átkos néppárti s klerikális elemek követték el?! Saját maguk ellen? Ugy-e kérem nem haragszik azért, hogy Etyeken a néppárti és klerikális átkos elem kezdeményezése és közreműködésével a r. k. iskolában a tanulóknál igazán sikerült magyar szavatait és énekeivel fűszerezett nemzeti hazafias ünnepélyt tartani kegyeskedett — amiről ön sajnos! tudomást venni nem méltóztatott, pedig, ha ott lett volna, hogy mily hazafias kulturmissiót teljesít az a tanítói kar, melynek egyik érdemes tagját olyan cikkben akarja oly tapintatlan módon kiemelni, hogy jogosan gondolta: „Uram Istenem, ments meg az ilyen párfogatót!

Híszem, kérem, a kör vezetőségének azt a nagy érdemét sem vonják mi kétségbe, hogy a község két utcájának nevét hazánk két nagy fiáról nevezette el, de itt meg el méltóztatott feledni, hogy az a községi közgyűlésen s nem a körben mondatott ki s a közgyűlésen jelen voltak azok az átkos néppárti és klerikális elemek is. De hát azok nem dicsekszenek.

Ez mind nem baj; de ha már erről is referált, igazán méltatlanság, hogy elfelejtteni méltóztatott, miszerint egy tér is van, amelynek neve Kossuth Lajos-tér; s ezt Fleischmann Ignác, urnak köszönhetjük. Kérem, legyünk igazságosak és méltányosak.

Másrészt fogadják elismerésemet diplomátikus kifejezésért, hogy az ünnepélyt száz területi társasvácsora követte, feltéve, hogy ott százza területi egyáltalán lehátne.

Ne feledkezzék meg a Csontos ur által tartott s ön által annyira magasztalt beszédben hangoztatott kölcsönös szereltről s ne tegye azt a beszédet csuffá; mert lássa nagyon meg tállálnak íjedni a néppárti és klerikális elemek. Szívére tudná ezt venni?!

Egy néppárti és klerikális átkos elem.

— **Színházi hír.** A szinpartoló egyesület tegnap d. u. tartotta meg gyűlését, amelyen színezeink jutalmazására a következő aranyú szavazatokat adták be. Kovács Lajos (49), Verő Janka, Bátori, Déri (45—45), Fábian Linka (44), Kornos Ilonka (41), Medgyaszay Jenő (40), Sinkó Gizi (36), Borbély Lili (33), Gyenis Ede (27). Ezek egyenkint 50—50 kor. jutalmat kaptak. Kivülük Vámos Jenő 20, Ardo Ilonka 15, Tombor Aladárné 7, Tarnai Lidia 2, Dezsofi 2 szavazatot kapott. Az érdeklődés óriási volt. Körül-belül százan szavaztak.

— **Heti műsor.** Vasárnap d. u. János vitéz, este Szerencse malac, hétfőn zónában Szerencse malac, kedden Megoldás. (Olasz Pál helyiszterző műve) és Dollár királynő, Szerdán Verő Janka bucsufellépéssel: Otthon.

CACHEMIRE A DIVAT pávakékben, bábszinbarnában, bronzveresben és minden dívatszínben kapható **KERESZTES ZSIGMONDNÁL.** Egyéb tavaszi újdonságokban nagy választék.

— **Hálátlan gyermek.** Az inotai Károly Pálék házában nem volt állandó lakó a családi béke. Károly Pál feleségét, gyermekeit állandóan ütötte-verte, akik sokat szenvedtek a durva családapá kegyetlensége miatt. Végre is legény fia, Gáspár, vállalkozott arra, hogy apja sértéseit megtorolja. Egyik este kihívta az udvarra s úgy ütötte fejbe egy hatalmas doronggal, hogy eszméletlenül esett össze. A lelketlen fia apja ellen elkövetett súlyos testi sértéssel vádolva kerül a törvényszék elé.

Elegáns Princzess és Sport gyermek kocsik és gyermek ágyak nagyválasztékban állandóan raktáron Márkus Simon Fia cégnél Jokai-utca 16.

Kubik János kesztyű, sérvkötő és orvosikötőszert raktára a mai naptól kezdve a Barátok épületében van. A püspökséggel szemben.

Rigolozást

szülő alá gözekeivel,

65—75 cmt. mélységre és gazdasági mélyszántást elfogad Wolff Ernő gözeke bérszántási vállalkozó

Budapest Kelenföld

a munka jobb és olcsóbb a kézi forgatásnál. Nagy munkateljesítmény. A rigolozás látható a gróf Pappenhein-féle urodalomban. Iszkaszentgyörgyön f. hó 5, 6 és 7-én.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazó bundák,

raglán-felöltők, kabátok.

Műtrágya!!!

a legjobb és a legjutányosabb áron kapható a

helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet

fő- és fióküzletében.

Főüzlet: Szőgyény-utca 1.

Fióküzlet: Zámoly-utca 33.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35.

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden-színben.

Keil-féle legfinomabb cipőcserm 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, Székesfehérvárott.

Bicske: Keller Szilárd.

Devecser: Böhm József.

Sárbogárd: Braun Miksa.

Veszprém: Bakos Kálmán.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Első lipői kárpáti juhturógyár

PEWNY FÜLÖP

— LIPTÓSZENTMIKLÓS (alapított 1873.) —

Ajánlja kitünőnek elismert készítményeit:

	kilónként	K.
legfinomabb lipői csemege juhturót		1.60
finom I. lipői juhturót	"	1.20
II. "	"	1.—
legfinomabb valódi svájci emmentáli	"	3.—
" magyar	"	2.20
" kárpáti téglány sajt	"	2.—

5 klgos rendelések (ha vegyesen is) bérmentve szállítatnak bármely postai állomáshoz. A rendelésekben

kérem megjegyezni, hogy „hirdetés szerint.”

